

Dudley Randall

A költő nem zenegép

*A költő nem zenegép, szóval ne akard megmondani, miről írjak.
Egy kedves barátnőmnnek felolvastam egy verset a szerelemről, amire azt mondta,
„Most már úgysem úszod meg, bármit is jelentsen ez,
Miért nem írsz a miami forrongásokról?”*

*Azért nem írtam Miamiról, mert nem tudtam Miamiról.
Nem értem rá, mert a Népszámlálási Hivatalnak dolgoztam, esténként zenét hallgattam
és új verseket írtam,
Ami miatt nem néztem tévét és nem olvastam újságot.
Szóval nem a Fekete Öntudat hiánya miatt nem írtam Miamiról,
Hanem pusztá tudatlanságból.*

*Ha egy fekete költőnek meg akarod mondani, miről írjon,
Az olyan, mintha Oroszországban a kultúrkomisszár megmondaná a költőnek,
Jó lesz, ha ír Novobigorszk tartomány új vaskohóiról,
Vagy a hős szovjetmunkásokról, akik a transzkaukázusi csatornát ássák,
Vagy a cukorrépa-feldolgozó üzem munkásainak páratlan teljesítményéről,
Akik 400%-kal túlteljesítették a tervet (később kiderült, hogy csupán elgépelés volt).*

*Az orosz költő talán rákban haldokló anyját figyeli,
Boldogtalan afférban vérzik ki lassan,
Vagy kicsattan a boldogságtól, és borról, rózsákról és fülemülékről akar dalolni.*

*Le merném fogadni, hogy száz év múlva az oroszok az olyan verseket fogják olvasni,
[dalolni, szeretni,
Amelyek az anya haláláról, a hűtlen szeretőről vagy a borról, rózsáról és a fülemülékről
[szólnak,
Nem pedig azokat, amelyek a vaskohókról, a transzkaukázusi csatornáról vagy a cukoripari
[dolgozókról.*

*A költő arról ír, amit érez, ami szívét agitálja, tollát megmozdítja.
Nem arról, amit valami pártfunkci diktál, hogy az ő tevékenységét vagy eszméit reklámozza.*

*Igen, talán írok majd Miamiról, ahogy írtam Birminghamról is,
De Miamiról azért fogok írni, mert akarok, nem pedig azért, mert valaki azt mondta,
[írnem kell róla.*

Igen, a szerelemről írok. Mi a gond a szerelemmel?

Ha több volna a szeretet, még több fekete babánk születne, akik aztán fekete testvéreinkké
[lennének, és együtt építenénk fel a nagy fekete családot.

Amikor az emberek szeretnek, édes illatú szappannal fürdenek, parfümmel, kölnivel
[fújják be testüket,

Megborotválkoznak, fésülködnek, fényes selyemruhát húznak,
Lágyan, kedvesen beszélnek, és csak arra figyelnek, hogy előre felismerjék és kielégítsék
[a kedves minden vágyát.

A szerelem után kipihentek és boldogok, és barátai az egész világnak.
Mi a gond a szerelemmel, a szépséggel, a boldogsággal és a békével?

Ha Jozefina többször szerette volna Napóleont, nem volna most telehintve Európa
[koponyákkal.

Ha Hitler boldog lett volna a szerelemben, nem süttött volna meg annyi embert a
[kályhákban.

Úgyhogy ne mondd nekem, hogy ez triviális, és hogy kibúvó valami komolyabb téma,
[például Miami elől.

A költő nem zenegép.

A költő nem zenegép.

Ismétlem, a költő nem zenegép, hogy valaki aprót dobjon a fülébe, aztán a kért dalt
[hallgassa,

vagy hogy valaki megsimogassa a buksiját, hogy „ügyes kis forradalmár”,
vagy hogy odaadományozzák neki a Kuumba Fekete Felszabadítási Díjat.

A költő nem zenegép.

A költő nem zenegép.

A költő nem zenegép.

Szóval ne akard megmondani, miről írjak.

Dudley Randall (1914–2000) amerikai költő. Első versét tizenhárom éves korában közölte a *Detroit Free Press*. Előbb autógyári munkás volt, később postásként dolgozott. Szolgált a második világháborúban. A háború után a postai munkája mellett szerzett diplomát angol nyelv és irodalom szakon. Később könyvtárosként dolgozott és képezte tovább magát.

Költészete változatos, kísérletező, ám egyszerűség és realizmus jellemzi. Leghíresebb verse a *Ballad of Birmingham* (*Birminghami ballada*), melyet az Alabama állambeli Birmingham baptista templománál történt 1963-as rasszista indítékú robbantásra írt válaszul. 1965-ben létrehozta Broadside Press nevű kiadókat, melyet kifejezetten az afroamerikai írók és politikai gondolkodók publikálására alapított. Munkájáért 1973-ban mások mellett neki adományozták a Kuumba Fekete Felszabadítási Díjat.

Mohácsi Balázs fordítása